

28 Μαρτίου 1969: Δήλωση Γ. Σεφέρη κατά της χούντας

Ο [Γιώργος Σεφέρης](#) στα πρώτα χρόνια της δικτατορίας είχε επιλέξει τη σιωπή και την άρνηση να δημοσιεύει δουλειά του στην Ελλάδα. Δύο χρόνια πριν τον θάνατό του, στις 28 Μαρτίου 1969, αποφασίζει να μιλήσει για πρώτη φορά δημόσια. Η δήλωσή του κατά της χούντας στο BBC έκανε μεγάλη αίσθηση και ο Σεφέρης παύτηκε από πρέσβης επί τιμή, ενώ του απαγορεύτηκε να κάνει χρήση του διπλωματικού διαβατηρίου του. Ακολουθεί η δήλωση.

28 Μαρτίου 1969

[Δήλωση Γιώργου Σεφέρη κατά της χούντας](#)

Πάει καιρός που πήρα την απόφαση να κρατηθῶ ἔξω ἀπὸ τὰ πολιτικὰ τοῦ τόπου. Προσπάθησα ἄλλοτε νὰ τὸ ἐξηγήσω. Αὐτὸ δὲ σημαίνει διόλου πὼς μοῦ εἶναι ἀδιάφορη ἡ πολιτικὴ ζωὴ μας. Ἔτσι, ἀπὸ τὰ χρόνια ἐκεῖνα, ὡς τώρα τελευταῖα, ἔπαψα κατὰ κανόνα νὰ ἀγγίζω τέτοια θέματα· ἐξάλλου τὰ ὅσα δημοσίεψα ὡς τις ἀρχὲς τοῦ 1967 καὶ ἡ κατοπινὴ στάση μου – δὲν ἔχω δημοσιέψει τίποτα στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τότε που φιμώθηκε ἡ ἐλευθερία – ἔδειχναν, μοῦ φαίνεται, ἀρκετὰ καθαρὰ τὴ σκέψη μου.

Μολαταῦτα, μῆνες τώρα, αἰσθάνομαι μέσα μου καὶ γύρω μου, ὀλοένα πιὸ ἐπιτακτικά, τὸ χρέος νὰ πῶ ἓνα λόγο γιὰ τὴ σημερινὴ κατάστασή μας. Μὲ ὅλη τὴ δυνατὴ συντομία, νὰ τί θὰ ἔλεγα:

Κλείνουν δυὸ χρόνια που μᾶς ἔχει ἐπιβληθεῖ ἓνα καθεστῶς ὀλωσδιόλου ἀντίθετο μὲ τὰ ιδεώδη γιὰ τὰ ὁποῖα πολέμησε ὁ κόσμος μας καὶ τόσο περίλαμπρα ὁ λαὸς μας στὸν τελευταῖο παγκόσμιο πόλεμο. Εἶναι μία κατάσταση ὑποχρεωτικῆς νάρκης, ὅπου ὅσες πνευματικὲς ἀξίες κατορθώσαμε νὰ κρατήσουμε ζωντανές, μὲ πόνους καὶ μὲ κόπους, πᾶνε κι αὐτὲς νὰ καταποντιστοῦν μέσα στὰ ἐλώδη στεκούμενα νερά. Δὲ θὰ μοῦ ἦταν δύσκολο νὰ καταλάβω πὼς τέτοιες ζημιὲς δὲ λογαριάζουν πάρα πολὺ γιὰ ὀρισμένους ἀνθρώπους.

Δυστυχῶς δὲν πρόκειται μόνον γι' αὐτὸ τὸν κίνδυνο. Ὅλοι πιά τὸ διδάχτηκαν καὶ τὸ ξέρουν πὼς στὶς δικτατορικὲς καταστάσεις ἡ ἀρχὴ μπορεῖ νὰ μοιάζει εὐκόλη, ὅμως ἡ τραγωδία περιμένει ἀναπότρεπτη στὸ τέλος. Τὸ δράμα αὐτοῦ τοῦ τέλους μᾶς βασανίζει, συνειδητὰ ἢ ἀσυνειδητὰ, ὅπως στοὺς παμπάλαιους χοροὺς τοῦ Αἰσχύλου. Ὅσο μένει ἡ ἀνωμαλία, τόσο προχωρεῖ τὸ κακό.

Εἶμαι ἓνας ἄνθρωπος χωρὶς κανένα ἀπολύτως πολιτικὸ δεσμὸ καί, μπορῶ νὰ τὸ πῶ, μιῶ χωρὶς φόβο καὶ χωρὶς πάθος. Βλέπω μπροστά μου τὸν γκρεμὸ ὅπου μᾶς ὀδηγεῖ ἡ καταπίεση που κάλυψε τὸν τόπο. Αὐτὴ ἡ ἀνωμαλία πρέπει νὰ σταματήσει. Εἶναι ἔθνικὴ ἐπιταγή. Τώρα ξαναγυρίζω στὴ σιωπὴ μου. Παρακαλῶ τὸ Θεὸ νὰ μὴ μὲ φέρει ἄλλη φορὰ σὲ παρόμοια ἀνάγκη νὰ ξαναμιλήσω.

Γιώργος Σεφέρης
Δήλωση κατά της χούντας

Ασκήσεις

1. Λαμβάνοντας υπόψη τη [Δήλωση του Γιώργου Σεφέρη](#) (εδώ μπορείτε να ακούσετε σε ηχογράφηση τον ίδιο τον ποιητή) και τη [βιογραφία](#) του, να συζητήσετε τη στάση που κράτησε κατά τη δικτατορία: Ποια είναι η σημασία της σιωπής του Σεφέρη στα πρώτα χρόνια της δικτατορίας; Γιατί αποφάσισε να μιλήσει; Πώς ερμηνεύετε τα λόγια: *Τώρα ξαναγυρίζω στη σιωπή μου. Παρακαλώ το Θεό να μη με φέρει άλλη φορά σε παρόμοια ανάγκη να ξαναμιλήσω.* Γιατί, κατά τη γνώμη σας, είχε η δήλωσή του τόση μεγάλη απήχηση, και μάλιστα διεθνώς;
2. Προσέξτε τα λόγια του Σεφέρη: *Πήρα την απόφαση να κρατηθώ έξω από τα πολιτικά του τόπου. Αυτό δε σημαίνει διόλου πως μου είναι αδιάφορη η πολιτική ζωή μας... Είμαι ένας άνθρωπος χωρίς κανένα απολύτως πολιτικό δεσμό και μπορώ να μιλώ χωρίς φόβο και χωρίς πάθος.* Γιατί, κατά τη γνώμη σας, τονίζει ο Σεφέρης ότι δεν έχει πολιτική δέσμευση;
3. Σύμφωνα με τον Σεφέρη, το καθεστώς της δικτατορίας είναι σε πλήρη αντίθεση με τα ιδεώδη και τις πνευματικές αξίες για τις οποίες πολέμησε ο ελληνικός λαός. Σε ποια ιδεώδη και σε ποιες αξίες μπορεί να αναφέρεται ο Σεφέρης;
4. Να καταγράψετε τις αντιθέσεις, όσον αφορά τις αξίες, ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ανάμεσα σε ένα δημοκρατικό και σε ένα δικτατορικό ΜΕ ΣΥΓΚΡΙΣΗ - ΑΝΤΙΘΕΣΗ καθεστώς. Μετά να γράψετε ένα κείμενο, απόσπασμα από αφιέρωμα στη γιορτή του Πολυτεχνείου, στο οποίο θα αντιπαραθέσετε τα χαρακτηριστικά της δημοκρατίας με αυτά της δικτατορίας. Να οργανώσετε το κείμενό σας με σύγκριση και αντίθεση.
5. Ας θυμηθούμε ότι, χρησιμοποιώντας τον λόγο, προβάλλουμε ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ κάθε φορά μια εικόνα του εαυτού μας, μια ταυτότητα, σε ένα συγκεκριμένο κοινωνικό και επικοινωνιακό πλαίσιο. Ποια εικόνα του εαυτού του προβάλλει ο Σεφέρης μέσα από τη συγκεκριμένη δήλωση;
6. Διαβάστε και το ποίημα [Επί ασπαλάθων](#), το τελευταίο που έγραψε ο Σεφέρης και το οποίο δημοσιεύτηκε λίγες μέρες μετά τον θάνατό του. Αποτελεί μια ισχυρή καταγγελία κατά της δικτατορίας και ένα πρόκριμα για τη σκληρή τιμωρία που πρέπει να αποδοθεί στους δικτάτορες.
7. Να οργανώσετε μία έρευνα για την τιμωρία που επιβλήθηκε στους πρωτεργάτες του πραξικοπήματος του 1967 στην Ελλάδα. Θεωρείτε ότι η ποινή που εφαρμόστηκε ήταν ανάλογη προς το αδίκημα που διέπραξαν; Να τεκμηριώσετε την άποψή σας με επιχειρήματα.